

KARJALAINNE
KUOTTELUSKEITTÄMÖ

TONI T. TIMONEN

KARJALAINEN KUOTTELUSKEITTÄMÖ

Toni T. Timonen

Itämerensuomalaiset karjalaiset mainitaan ensimmäisen kerran skandinaavisissa saagoissa ja vähän myöhemmin Novgorodin kronikoissa.

Useat vanhat skandinaaviset saagit ja aikakirjat viittaavat Karjalaan, joskus nimillä Karjalabotn, Kirjalabotnar tai Kirjaland, mikä tarkoittaa Karjala ja karjalaiset olivat viikinkien tiedossa jo 700-luvulla.

karjalaisten tiedetään taisteleen ainakin suomalaisia, kveenejä, virolaisia, norjalaisia, ruotsalaisia, liettualaisia, novgorodilaisia, saksalaisia ja suzdalilaisia vastaan.

Eerikinkronikka mainitsee karjalaisten ryöstöretken - silloin huomattavaan - Ruotsin Sigtunan kaupunkiin 1187 ja sen hävittämisen. Tämä karjalaisten ryöstöretki Ruotsiin oli annettu pääsyyksi miksi nykyinen Ruotsin pääkaupunki Tukholma perustettiin

Novgorodin tuohikirje no. 292 on vanhin tunnettu millään itämerensuomalaisella kielellä kirjoitettu dokumentti. Asiakirjassa käytetyn kielen uskotaan olevan liivi-karjalan arkaainen muoto.

"Nurmeskylä" oli jo olemassa kun Ruotsi valtasi Käkisalmen ensimmäisen kerran.

Historia Norwegiae
kirjoitettiin tuntemattomassa paikassa aikavälillä 1160-1175.
Se sisältää listaa pohjoisen väestöstä:

"Mutta pohjoista kohti monet pakanalliset heimot - Valitettavasti!! - ulottuvat idästä Norjan taakse, nimittäin karjalaiset (Kirlali) ja kveenit (Kwæni), sarvekkaat saamelaiset (cornuti Finni) ja molemmat Bjarmian kansat (utrique Biarmones). Mutta mitä heimoja heidän takanaan asuu, meillä ei ole varmuutta."

Ensin Novgorodin tasavallan liittolaisia, sitten Novgorod valloitti Karjalan ja laittoi karjalaiset "Vatjan viidennekseen" (Водская пятіна Vodskaja pjatina, nimetty itämerensuomalaisten vatjalaisten mukaan).

Myöhemmin karjalaiset kapinoivat Novgorodia vastaan taas.

Karjala ilmestyi Euroopan kartalle vuonna 1539.
esim. 1560-luvulla, alankomaalainen kauppamies Simon van Salingen raportoi
karjalaisten korkeasta veneen rakennustaidoista.

Karjalankieliset karjalaiset ovat epävirallinen vähemmistö Suomessa,
vaikka Suomi laittoi kielen vuonna 2009 Euroopan alueellisten tai vähemmistökielten
peruskirjaan.

Karjalaiset tiedetään parhaiten Kalevalasta, joka pohjautuu karjalaisiin
runolauluihin ja karelianismista joka kopioi karjalaista kansantyyliä
kansallisromantiikkaan 1890-1910 luvuilla.

Myös karjalanpiirakoista ja karjalanpaistista.

Natsit ja suomalaiset
voivat kehittää

Suur-Suomea
keskenään.

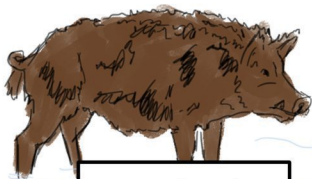

SINÄ
et ole
karjalainen.

Karjalan maataisrodut alkoivat hävitä 1950-luvun Suomen politiikan myötä...

Mutta osa roduista oli jo huonossa kunnossa maailmansotien takia.

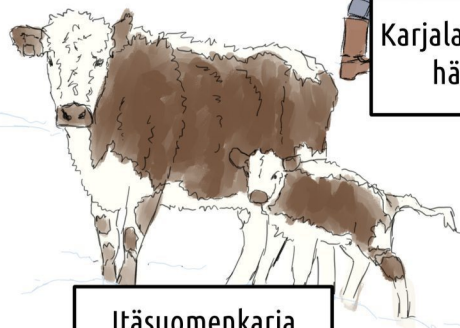
Karjalan sika
myös nimellä
"Pirtasika"
hävinnyt

Karjalan hevonen
hävinnyt

Karjalais-suomalainen
laika yhdistyi Suomen
pystykorvan kanssa.

Itäsuomenkarja
uhanalainen

Karjalankarhukoira
oli uhanalainen
Talvisodan jälkeen

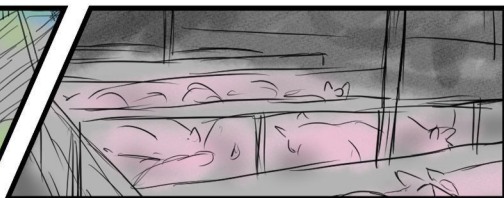
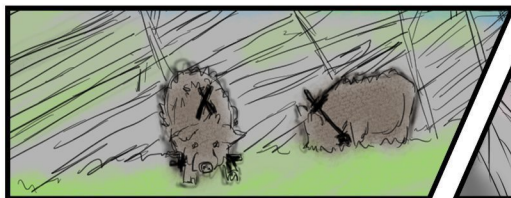
"Vienanlammas" /
"Kainuunharmaa"
uhanalainen

"Itäsuomenpunainen" /
"Itäsuomenkeltainen"
aka. Alhonkanta
uhanalainen

Laatokan Karjalan
bobtail-kissa ???

Tänäpäivänä maatiaisrodut on korvattu tuontiroduilla,
joilla on helpompi tuottaa ja myydä...
myös varaston täydennys onnistuu helposti ostamalla ulkomailta..
(Suomi ei ole omavarainen ruoan kanssa.)

Me syömme kuin
isovanhempamme
100 vuotta sitten...

Karjalanpiirakoita
ja karjalanpaistia.

Vaikka karjalainen
karja hävisi
60 vuotta
sitten?

eikä "ruukkupaisti"
(karjalanpaisti)
ollut jokapäiväistä ruokaa
vaan juhlaruokaa.

Kun Nyky-Suomessa halveksitaan suurperheitä
ja vitsaillaan huonolla huumorilla.

Kyllä kotona on kiva loisia
kun joku hyysää

Onhan se vähän absurdi tilanne, jos kotoa
lähtö venyy ja venyy.
Perinteisesti Suomessa lapset ovat
muuttaneet aikaisin kotoa verrattuna
Etelä-Eurooppaan.
Suomessa on ollut ikään kuin kunnia-asia,
että pitää itsenäistyä

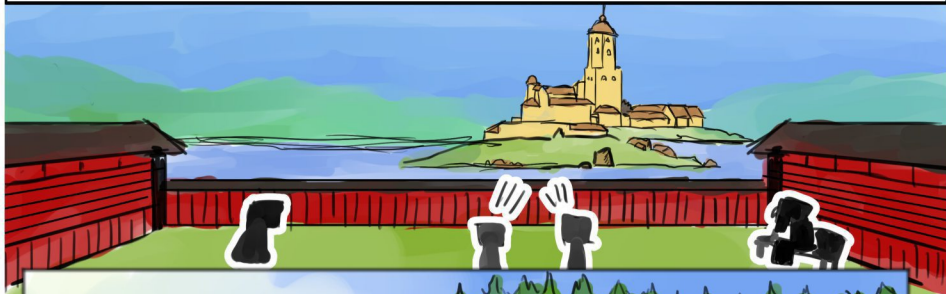
Ei tarvitse yksin maailmaa kansoittaa.
Kyllä on keritty panna -
Ei oo vissiin tehty mitään muuta

Perinteisesti karjalainen kuuluisi suurperheeseen jossa 3 tai enemmän
sukupolvea eläisi saman katon alla..
Suurperhe oli kaskiajan perintöä.

Karjalassa oli ennen sotia myös yhtiömuotoisia suurperheitä, jotka omistivat maata ja viljelivät sitä. Niitä verotettiin yhtiömuotoisesti. Viipurissakin oli suurperheitä, tosin suurperhe asui samassa pihapiirissä eikä saman katon alla.

Pien-Toijolan pihassa, Etelä-Savossa on lähes 30 rakennusta.

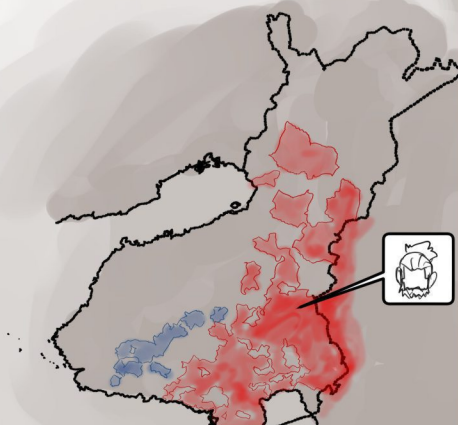
Karjalassa, paikat nimettiin isoimman suvun mukaan.

Vanhat nen-loppuiset sukunimet tulevat kaskiajan Itä-Suomesta, kun väestö liikkui kaskimaiden mukana ympäriinsä..
Sukunimikäytäntöä ei omaksuttu ylemmiltä säädyiltä, vaan otettiin käyttöön omaehtoisesti, ilman ylempien esikuvaa.
Se on eurooppalaisessakin vertailussa poikkeuksellinen ja ainutlaatuinen.
Vanhimmat sukunimet ovat jopa 1200-luvulta.

esim. "Novgorodin Nurmeksessa" (1618) oli
"Pörtsynen" ja "Pulkkilainen"

Karjalainen ja hämäläinen
suurperhealueet Suomessa
v.1964 tiedon mukaan

Kuten sanonta "Karjalan kivipellot" kertoo, Karjalan maaperä ei ole rikasta. Karjalan perinteisin tapa viljellä on kaskeaminen, jossa suurperhe toimi työvoimana.

Kaskeaminen sopi myös kuivattamaan soita..

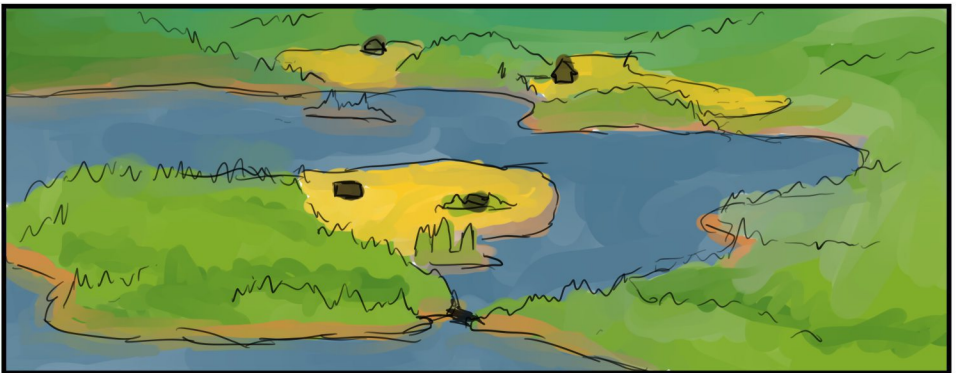
Kaskeamalla kesti 3 vuotta tehdä ruisleipä..

Perheen talo liikkui kaskipeltojen mukana.

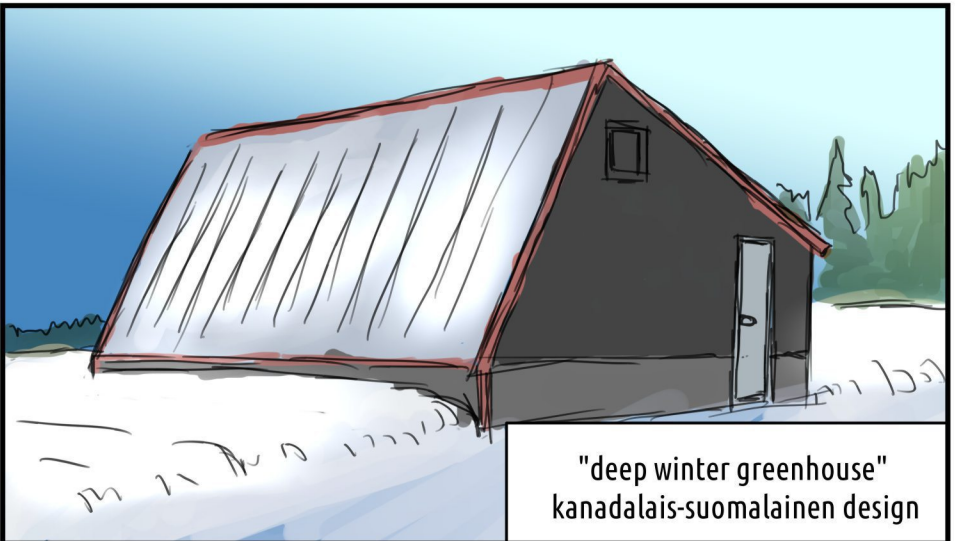

Tänäpäivänä rakennukset ja pellot ovat pysyviä, mutta ovat pieninä alueina
ympäri järvisaareja ja vaarojen rinteillä...

! vielä kerran: Suomi ei ole omavarainen ruoan kanssa.
Suomessa oli jo vuonna 2017 enemmän hylättyjä navettoja kuin käytössä olevia.

Esikasvatus ja lajit jotka eivät pärjää
avoimella pellolla kuten tomaatit ja
chilit kasvatetaan kasvihuoneissa.

"deep winter greenhouse"
kanadalais-suomalainen design

